

2024

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr LVIII/439/2024
Rady Gminy Czernikowo
z dnia 24 stycznia 2024 r.

CZERNIKOWO

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

w Gminie Czernikowo 2024 rok

WYKAZ SKRÓTÓW:

- BP** – Gminna Biblioteka Publiczna w Czernikowie z filiami
- GKRPA** – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czernikowie
- GOPS** – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie
- IPiN** – Instytut Psychiatrii i Neurologii
- KCPU** – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
- NGO** (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa
- ORE** – Ośrodek Rozwoju Edukacji
- PCPR** – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- PES** – podmioty ekonomii społecznej
- PK** – Punkt Konsultacyjny w Czernikowie
- POZ** – placówki ochrony zdrowia
- pp.** – punkt procentowy
- KP** – Komisariat Policji w Dobrzejewicach
- PPP** – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chełmży
- ROPS** – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu
- ŚW** – świetlica wiejska
- CIK** – Centrum Integracji Kulturalnej w Czernikowie
- UG** – Urząd Gminy Czernikowo
- ZI** – Zespół Interdyscyplinarny w Czernikowie

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	2
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	2
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	3
CHARAKTERYSTYKA GMINY	4
POŁOŻENIE	4
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	5
EDUKACJA I WYCHOWANIE	6
INFRASTRUKTURA KULTURALNO-REKREACYJNA	6
ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY	7
PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE	8
DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ.....	9
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	13
RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE	16
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	17
REALIZACJA PROGRAMU	25
ADRESACI PROGRAMU	25
TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH.....	25
ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH.....	25
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	26
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	26
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	27

WPROWADZENIE

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2024 rok jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie gminy Czernikowo. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych oraz stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2024 rok

- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego przez Radę Gminy na okres nie dłuższy niż 4 lata, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2024 rok został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

- ➔ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy
(t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.),
- ➔ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
(t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939),
- ➔ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.),
- ➔ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.),
- ➔ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.),
- ➔ ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym
(t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1608),
- ➔ ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej
(Dz. U. z 2023 r., poz. 991 z późn. zm.).

Źródłem finansowania Programu są środki budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml.

CHARAKTERYSTYKA GMINY

POŁOŻENIE

Gmina Czernikowo jest wiejską jednostką administracyjną, położoną w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie toruńskim. Graniczy ona z 9 innymi jednostkami, w tym z gminą Bobrowniki, Ciechocin, Ciechocinek, Kikół, Lipno, Nieszawa, Obrowo, Raciążek oraz Zbójno. Siedzibą władz lokalnych jest wieś Czernikowo, a Gminę współtworzy 36 miejscowości, spośród których 17 stanowi zarazem jednostki pomocnicze, czyli sołectwa. Łączna powierzchnia Gminy obejmuje teren o wielkości 169,37 km², co stanowi 13,8% obszaru całego powiatu. Działalność gospodarcza lokalnej społeczności jest zdywersyfikowana – obecność żyznych gleb sprzyja rozwojowi rolnictwa, a grunty orne stanowią 48% jej terenu. Niemniej, jednostka odznacza się dużą lesistością, gdyż grunty leśne stanowią aż 44% jej powierzchni. Położenie Gminy w niedalekim sąsiedztwie Torunia i głównych węzłów komunikacyjnych (autostrada A1) sprzyja również rozwijaniu lokalnych gałęzi gospodarki, obejmujących w szczególności usługi mechaniczne, budowlane i rolnicze.

Rysunek 1. Położenie gminy Czernikowo na mapie powiatu toruńskiego

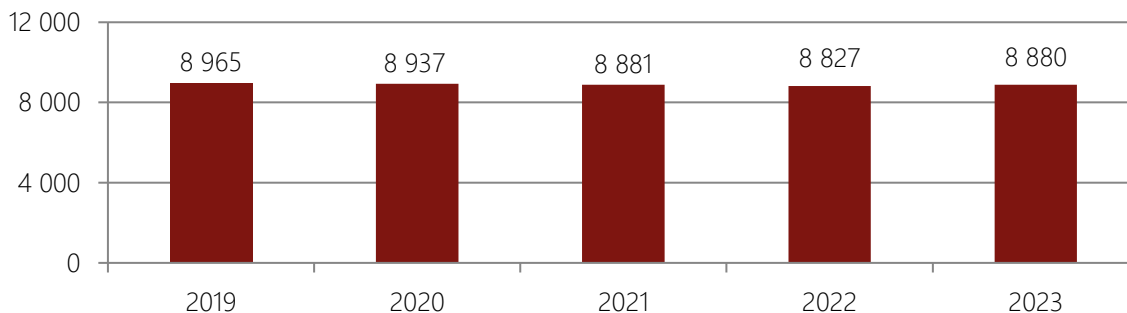
Źródło: <http://google.com/>

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Analiza struktury demograficznej w gminie Czernikowo wskazuje na aktualny stan lokalnej społeczności. Na koniec 2023 roku populacja Gminy liczyła 8 880 mieszkańców, natomiast na przestrzeni ostatnich lat zauważalne było negatywne zjawisko demograficzne, tj. depopulację lokalnej społeczności.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Czernikowo w latach 2019-2023

Źródło: Dane UG Czernikowo

Struktura ludności w gminie Czernikowo według ekonomicznych grup wieku w 2023 roku przedstawiała się następująco:

- ➔ 19,30 % mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- ➔ 59,16 % mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18 a 59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18 a 64 rokiem życia;
- ➔ 21,54 % mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet jest to powyżej 60 roku życia, natomiast dla mężczyzn powyżej 65 roku życia.

Jak można zauważyć, udział mieszkańców w poszczególnych ekonomicznych grupach wieku w ogólnej populacji Gminy, nastąpiły negatywne przemiany w strukturze wieku mieszkańców wskazujące na niekorzystne trendy demograficzne. Na przestrzeni ostatnich lat miał miejsce systematyczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w całej populacji Gminy, przy jednoczesnym spadku odsetka osób będących w wieku produkcyjnym.

Struktura ludności w gminie Czernikowo według ekonomicznych grup wieku w 2022 roku przedstawiała się następująco:

- ➔ 21,6 % mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- ➔ 60,7 % mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18 a 59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18 a 64 rokiem życia;
- ➔ 17,7 % mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet jest to powyżej 60 roku życia, natomiast dla mężczyzn powyżej 65 roku życia.

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Gmina Czernikowo w ramach swojej ustawowej działalności jest podmiotem odpowiedzialnym za organizację placówek oświatowych funkcjonujących na jej terenie.

Dzieci i młodzież zamieszkujące Gminę uczą się w **Zespole Szkół w Czernikowie**, w strukturze którego znajduje się **Szkoła Podstawowa im. K.K. Baczyńskiego**, **Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika**, **Technikum im. Kopernika** oraz **Branżowa Szkoła I stopnia im. M. Kopernika w Czernikowie**. Ponadto, w Gminie znajduje się:

- ➔ Przedszkole Publiczne w Czernikowie;
- ➔ Szkoła Podstawowa w Makowiskach;
- ➔ Szkoła Podstawowa w Mazowszu;
- ➔ Szkoła Podstawowa w Steklinie;
- ➔ Szkoła Podstawowa w Osówce;
- ➔ Szkoła Muzyczna w Czernikowie.

Na terenie Gminy funkcjonuje również niepubliczna placówka opieki nad dziećmi do lat 3, tj. **Żłobek Bajkowa Kraina w Czernikowie**, która umożliwia podjęcie aktywności zawodowej rodzicom najmłodszych mieszkańców Gminy.

W ramach bieżącej działalności placówek szkolnych uczniowie objęci są kompleksowym wsparciem pedagoga, psychologa oraz nauczycieli, a gdy zauważona zostanie potrzeba objęcia ucznia specjalistyczną pomocą, kierowani są oni do **Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Chełmży** z filią w Dobrzejewicach. Ponadto, placówki zapewniają uczniom dostęp do ciepłego posiłku, a władze lokalne organizują dowóz dzieci do placówek szkolnych oraz do szkół specjalnych i ośrodków rehabilitacyjnych w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami.

W szkołach organizowane są zajęcia doszkalające i rozwijające, w tym koła naukowe i zajęcia sportowe (SKS), które animują czas wolny dzieci i młodzieży, a także pozytywnie wpływają na rozwijanie ich indywidualnych zainteresowań i zdolności. Ważnym elementem wpływającym na rozwój i wychowanie młodych mieszkańców Gminy są świetlice szkolne.

W ramach współpracy placówek oświatowych, instytucji kulturalno-rekreacyjnych, a także organizacji pozarządowych animowany jest czas wolny dzieci i młodzieży, czyli organizowane są zajęcia świetlicowe i sportowo-rekreacyjne, organizowane są festyny oraz wdrażane są nowe działania skierowane do najmłodszych mieszkańców Gminy.

INFRASTRUKTURA KULTURALNO-REKREACYJNA

Prawidłowe funkcjonowanie rodzin oraz dzieci w znacznym stopniu uwarunkowane jest lokalnymi zasobami w zakresie animowania czasu wolnego, a także dostępną infrastrukturą rekreacyjną, kulturalną i sportową. Obecność takich obiektów wpływa na jakość życia lokalnej społeczności, a także warunkuje możliwość integracji społecznej, zarówno rodzin, jak i osób starszych oraz dzieci.

Działalność w tym zakresie na terenie Gminy prowadzi między innymi **Gminna Biblioteka Publiczna w Czernikowie** wraz z filią w Mazowszu i w Osówce, która jest samorządową instytucją kultury. Jednostka realizuje szeroki katalog działań z zakresu zaspokajania potrzeb kulturalnych

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2024 rok

mieszkańców oraz upowszechniania czytelnictwa wśród lokalnej społeczności. Przy Bibliotece działalność prowadzi Dyskusyjny Klub Książki, a także cyklicznie odbywają się zajęcia skierowane do najmłodszych czytelników gminy Czernikowo.

Biblioteka jest również miejscem, gdzie organizowany jest czas wolny dla dzieci i młodzieży, m.in. poprzez udostępnianie im przestrzeni do zabawy, gier, układania puzzli, itp.

Na rozwój aktywności fizycznej i upowszechnianie sportu wśród rodzin zamieszkujących gminę Czernikowo wpływ ma również dostępna w Gminie infrastruktura sportowa oraz **Centrum Integracji Kulturalnej w Czernikowie**, które pełni siedzibę dla dyżurujących specjalistów i podmiotów wspierających, a także miejsce spotkań lokalnych. W gminie funkcjonują liczne boiska sportowe, boisko „Orlik”, hala sportowa, place zabaw, a także „Park 700-lecia”.

Na atrakcyjność turystyczno-rekreacyjną w Gminie wpływ ma również obecność szlaków wodnych i rowerowych, które umożliwiają poznanie lokalnych zabytków i dóbr naturalnych, w tym pomników przyrody, historycznych kościołów i kapliczek.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujących lub prowadzących działalność na terenie gminy Czernikowo należą:

- ➔ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ➔ Urząd Gminy,
- ➔ Punkt Przyjęć Interesantów – Dzielnicy Komisariatu Policji w Dobrzejewicach,
- ➔ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ➔ Punkt Konsultacyjny,
- ➔ Zespół Interdyscyplinarny,
- ➔ Gminna Biblioteka Publiczna,
- ➔ Centrum Integracji Kulturalnej,
- ➔ placówki oświatowe,
- ➔ placówki ochrony zdrowia,
- ➔ świetlice wiejskie,
- ➔ organizacje pozarządowe i kościelne.

Są to instytucje i miejsca prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź wspomagające taką działalność. Ich kooperacja odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom alkoholowym, narkotykowym i behawioralnym na terenie gminy Czernikowo należy zaliczyć:

- ➔ pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych,
- ➔ specjalistę psychoterapii uzależnień pełniącego dyżury w Punkcie Konsultacyjnym,
- ➔ psychologów pełniących dyżury w Urzędzie Gminy Czernikowo,
- ➔ członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ➔ pracowników i specjalistów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- ➔ funkcjonariuszy Policji, sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- ➔ pracowników placówek ochrony zdrowia.

PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych. Narkomania, definiowana zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznacza stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak leczenie, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony.

W 2023 roku w gminie Czernikowo wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Z pomocy społecznej w 2023 r. roku korzystały 484 rodziny, a wśród nich 1388 osób - w tym 255 rodziny, a w nich 824 osób objętych było wyłączną pracą socjalną. Dominującymi powodami przyznawania świadczeń z pomocy społecznej było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność. Jednym z powodów był także alkoholizm, który występował w połączeniu z w/w przesłankami, a także z przemocą oraz trudnościami w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Z powodu alkoholizmu w 2023 r. pomocy społecznej w różnych formach, najczęściej w formie świadczeń niepieniężnych, poradnictwa i wyłącznej pracy socjalnej udzielono 43 rodzinom. Odrębną grupę osób objętych pracą socjalną oraz specjalistycznym poradnictwem stanowią osoby objęte procedurą Niebieskiej Karty – w 2023 r. pracę socjalną świadczone na rzecz 14 rodzin, w których alkohol był powodem przemocy domowej. W rodzinach tych pozostawało 39 osób (Niebieskie Karty kontynuowane z 2022 r.)

Pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej kierują osoby z problemem alkoholowym do uczestnictwa w zajęciach z psychoterapeutą ds. uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym. W 2023 r. do uczestnictwa w w/w rozmowach i konsultacjach terapeutycznych pracownicy socjalni skierowali udział 38 osób z problemem alkoholowym.

Z 5 rodzinami, w których alkoholizm występował w połączeniu z przesłanką bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – systematycznie pracował asystent rodziny.

Na przestrzeni ostatnich lat służby bezpieczeństwa podjęły również działania na rzecz ograniczenia zjawiska kierowania pojazdami pod wpływem alkoholu oraz w zakresie przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie. Podejmowane przez funkcjonariuszy interwencje i rutynowe kontrole umożliwiają sukcesywne eliminowanie niepożądanych zjawisk związanych z nietrzeźwością w przestrzeni publicznej oraz prewencji zachowań przemocowych w rodzinach, a prowadzone działania, zajęcia w szkole i kampanie edukacyjne wzmacniają pożądane postawy wśród dzieci i młodzieży.

Z uwagi na fakt, iż Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kontynuacją zadań realizowanych z lat poprzednich, bazowym dokumentem będącym podstawą działań w 2024 roku jest również diagnoza problemów uzależnień występujących na terenie Gminy Czernikowo, która powstała w listopadzie 2023 r. Celem badania było przedstawienie problemów występujących w środowisku lokalnym takich jak: uzależnienie od alkoholu, papierosów, narkotyków i urządzeń elektronicznych, hazard, przemoc oraz zdrowie psychiczne w odniesieniu do opinii dzieci i młodzieży oraz z perspektywy mieszkańców. Analizie poddano również opinie sprzedawców napojów alkoholowych dotyczących uzależnień w Gminie. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania rekomendacji, służących do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie Gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

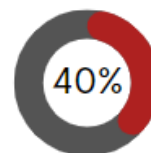
PROBLEM UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI

Sprzedawcy napojów alkoholowych

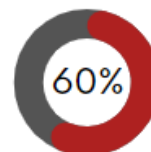

Sprzedawców przyznało, że zdarzało im się, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w ich sklepie.

Sprzedawców nie ma pełnej wiedzy na temat tego, komu zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych według ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz twierdzą oni, że ustawa reguluje kwestie podawania alkoholu kobietom w ciąży.

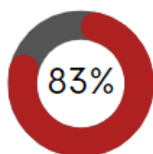

Badanych doświadczyło sytuacji, w której osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w ich sklepie.

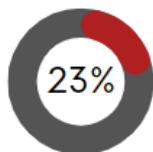
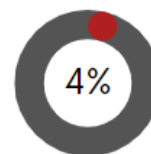

Dorośli mieszkańcy

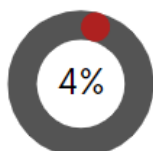
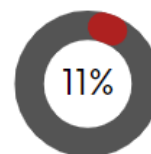
Odsetek dorosłych mieszkańców spożywających alkohol.

Odsetek dorosłych mieszkańców spożywających alkohol z dużą częstotliwością (codziennie lub kilka razy w tygodniu).

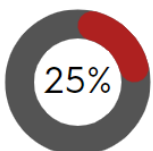
Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy palą papierosy.

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy palili e-papierosy.

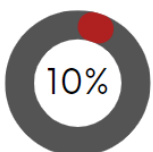
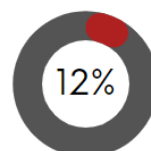
Odsetek dorosłych mieszkańców deklarujących sięgnięcie kiedykolwiek po substancje psychoaktywne.

Uczniowie

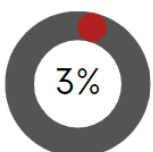
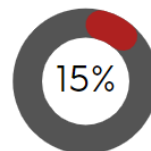
Uczestników badania jest po inicjacji alkoholowej.

Uczniów piło alkohol więcej niż jednokrotnie.

Dzieci paliło kiedykolwiek w życiu papierosy, a więcej niż 10 razy w ciągu ostatnich 30 dni - 2%.

Uczniów sięgnęło po e-papierosy kiedykolwiek w życiu, a więcej niż 10 razy w ostatnich 30 dniach - 1%.

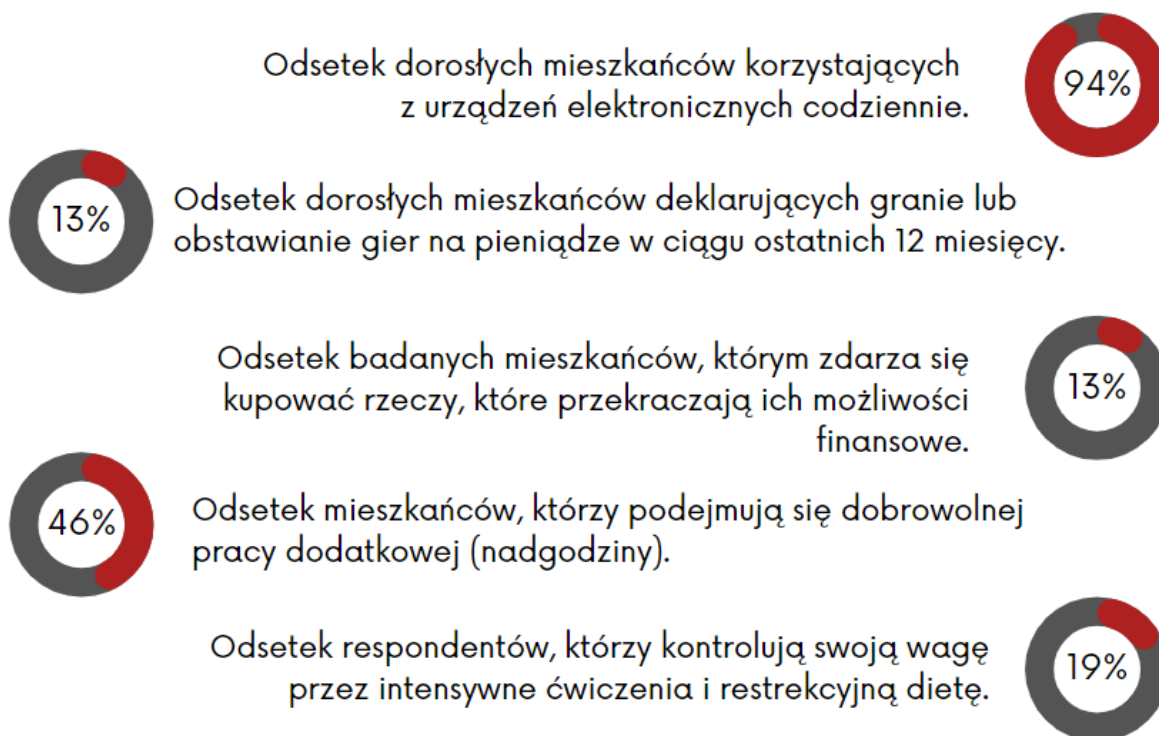

Uczniów sięgnęło kiedykolwiek po środki psychoaktywne, a uznaje je za łatwe do zdobycia 8%.

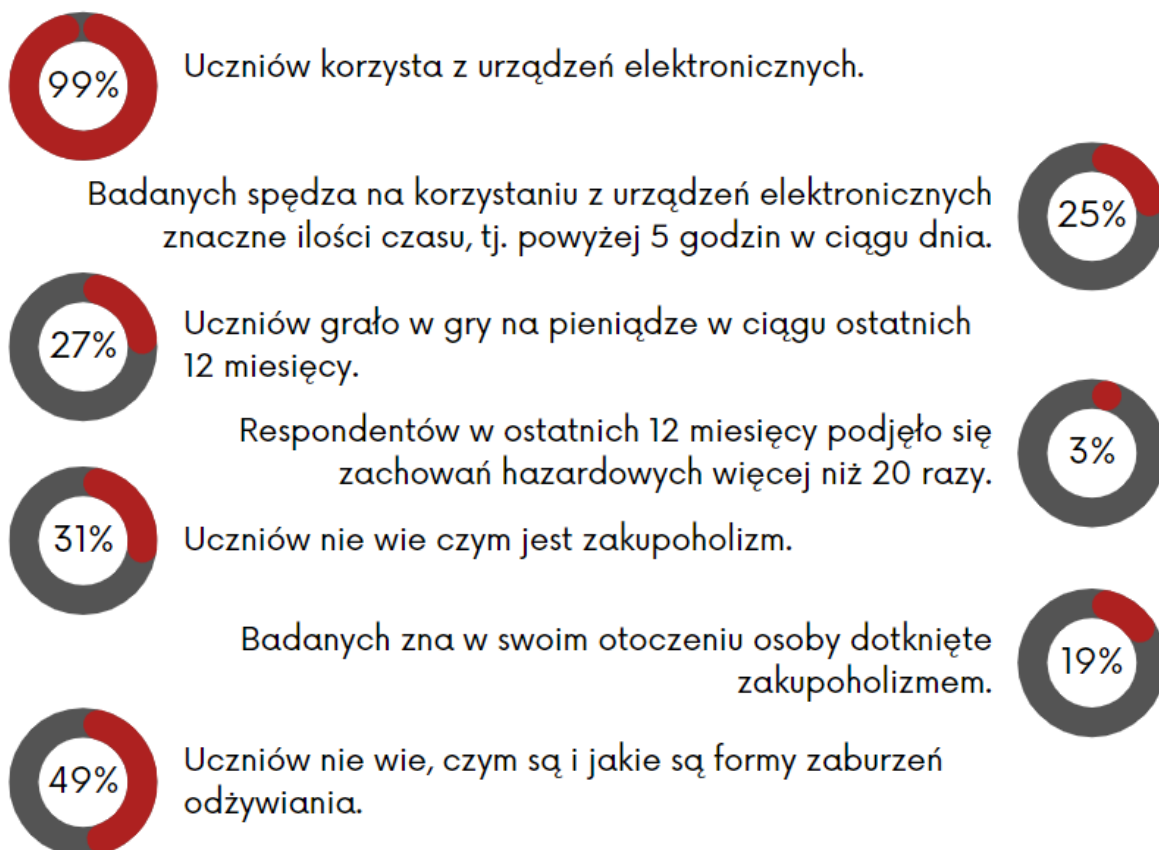

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

Dorośli mieszkańcy

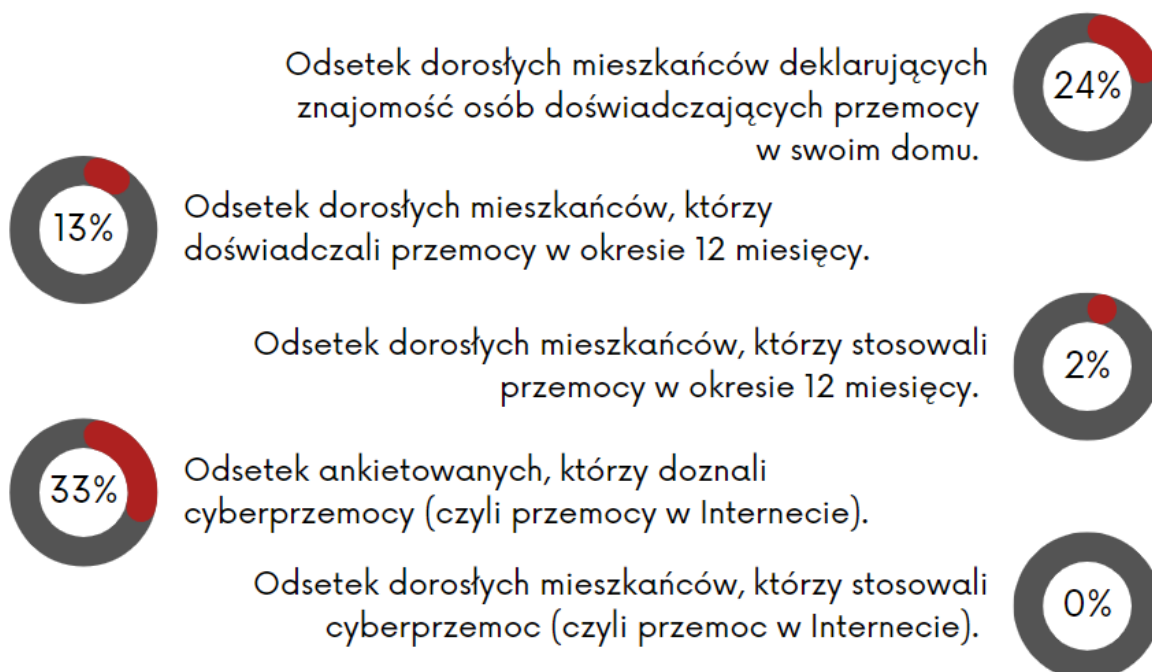
Uczniowie

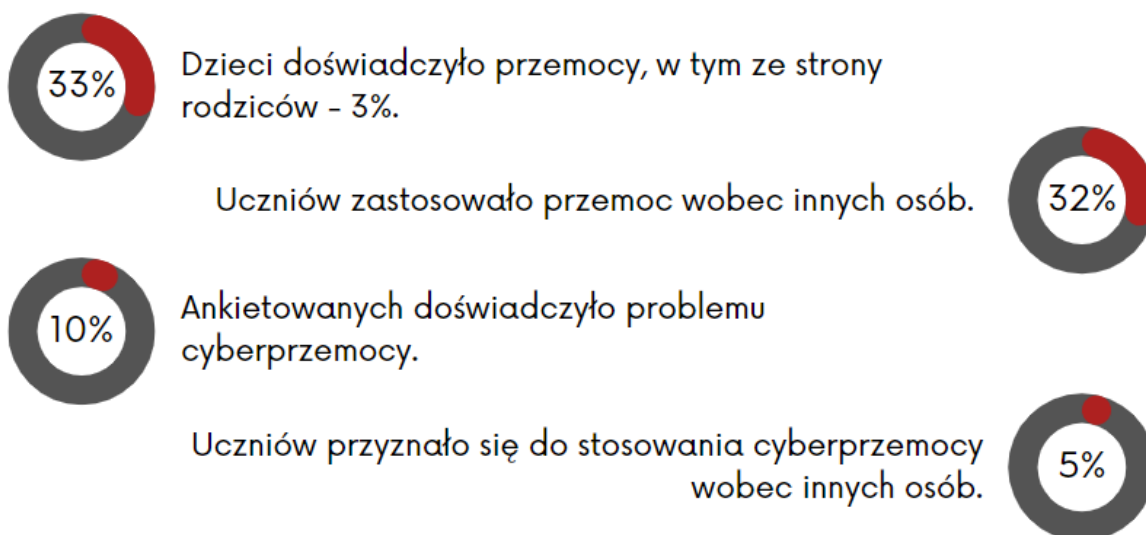

PROBLEM PRZEMOCY

Dorośli mieszkańcy

Uczniowie

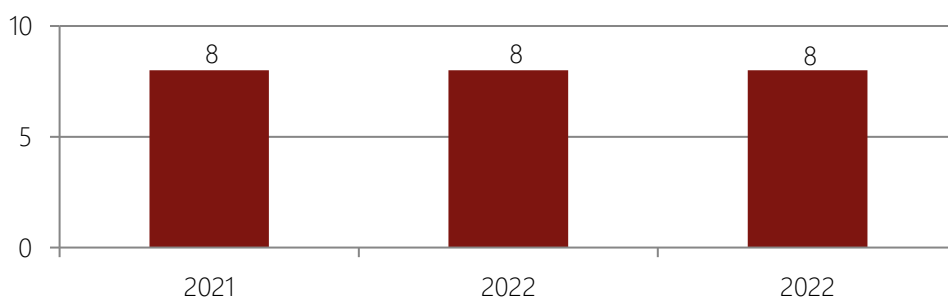

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czernikowie, powołana do wykonywania zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.). Obecnie Komisja liczy 8 osób.

Członkowie GKRPA w Czernikowie uczestniczą w specjalistycznych szkoleniach w celu podniesienia jakości oraz skuteczności swojej pracy – w latach 2021-2023 brali w nich udział wszyscy członkowie Komisji, tj. po 8 osób.

Wykres 2. Liczba członków GKRPA w Czernikowie uczestniczących w szkoleniach w latach 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021, 2022 i 2023 rok

W 2023 roku członkowie GKRPA przeprowadzali rozmowy motywacyjno-interwencyjne z 14 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz rozmowy diagnozujące sytuację w rodzinie z 6 członkami rodzin osób uzależnionych. W przedmiotowym roku wystąpiono również do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 1 osoby zmagającej się z chorobą alkoholową.

Tabela 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czernikowo wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	31	23	14
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	20	24	6
liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	26	23	14
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	3	3	1

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021, 2022 i 2023 rok

Członkowie GKRPA wspierają również osoby zmagające się z problemem przemocy w rodzinie, w tym kontaktują się z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, stosującymi ją oraz jej świadkami. Podczas prowadzonych spotkań podejmowana była interwencja mająca na celu zmianę zachowań osób dopuszczających się przemocy oraz zmotywowanie ich do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, z kolei podczas rozmów z osobami dotkniętymi przemocą informowano je o dostępnych w Gminie formach wsparcia oraz zachęcano do skorzystania ze specjalistycznej pomocy instytucji wspierających.

Mieszkańcy Gminy doświadczający sytuacji kryzysowych mogą uzyskać pomoc i wsparcie w **Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz zmagających się z przemocą w rodzinie**, który mieści się w Centrum Integracji Kulturalnej w Czernikowie. W przedmiotowym roku Punkt był otwarty średnio przez 22 godziny w miesiącu. Zarówno w latach poprzednich, jak i w 2023 roku specjalistyczna pomoc i wsparcie w zakresie rozwiązywania problemu uzależnienia i przemocy w rodzinie świadczone było przez **Zespół Motywujący GKRPA, którego dyżury odbywają się 2 razy w miesiącu w siedzibie Urzędu Gminy Czernikowo, a także przez Przewodniczącego GKRPA, który również umożliwia skorzystanie ze wsparcia w budynku Urzędu 2 razy w miesiącu**. W 2023 roku w Punkcie porad i konsultacji udzielał certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień.

Działalność Punktu obejmuje w szczególności rozpoznawanie problemu zgłaszanego przez klienta, motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, kierowanie do specjalistycznego leczenia, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia i udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym, prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi, a także gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy.

Porady udzielone osobom korzystającym cyklicznie z pomocy terapeutycznej:

- Wsparcie dla członków rodzin osób uzależnionych i współuzależnionych – 12 porad (6 osób).
- Dzieci i młodzież zagrożone uzależnieniem i uzależnione od narkotyków – 4 porady (2 osoby).
- Wsparcie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie – 5 porad (3 osoby).
- Osoby dorosłe korzystające z pomocy terapeuty, uzależnione od alkoholu i stosujące przemoc – 20 porad (7 osób).
- Osoby dorosłe korzystające z pomocy terapeuty, uzależnione od alkoholu kierowane przez pracowników GOPS-u – 114 porad (38 osób).
- Osoby dorosłe korzystające z pomocy terapeuty, motywowane przez rodzinę – 13 porad (4 osoby).

Poza poradami udzielanymi stacjonarnie w Punkcie Konsultacyjnym, Pan Michał Dąbkowski udzielił również kilkunastu porad telefonicznie. Najczęściej były to osoby zobowiązane przez służby sądowe do utrzymania kontaktu terapeutycznego, a ze względu na nałożony obowiązek kwarantanny bądź izolacji nie mogły korzystać z bezpośredniego kontaktu z terapeutą uzależnień. Większość z porad udzielanych przez terapeutę dotyczyła motywowania do utrzymania abstynencji oraz rozwijania umiejętności służących trzeźwieniu.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2024 rok

Wsparcie dla osób doświadczających trudności związanych z uzależnieniem udzielane jest również przez funkcjonariuszy Policji w sytuacjach rozpoznania sytuacji kryzysowej w rodzinie oraz w ramach prowadzonych dyżurów w Punkcie Przyjęć Interesantów, który mieści się w Centrum Integracji Kulturalnej, a nieodpłatne porady socjalne i rodzinne udzielane są przez pracowników socjalnych zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. W przypadku osób niepełnoletnich pomoc świadczona jest również przez pedagogów w placówkach oświatowych.

Dodatkowo, mieszkańcy doświadczający trudności w obszarze uzależnień i przemocy mogą zgłosić się do placówek ochrony zdrowia oraz psychologów pełniących dyżury w Urzędzie Gminy Czernikowo. W 2023 r. konsultacje psychologiczne udzielane były 4 razy w miesiącu przez: Panią Lidię Szlągiewicz - psychologa osób dorosłych oraz Pana Radosława Wysockiego - psychologa dziecięcego. Wsparciem psychologicznym objętych zostały 73 osoby, w tym 31 dzieci.

W zakresie działalności profilaktycznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z Urzędem Gminy, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz pozostałymi jednostkami (głównie szkołami) inicjuje szereg działań edukacyjnych dla najmłodszej części społeczeństwa, ale także rodziców i nauczycieli. W 2023 roku w Gminie organizowane były działania profilaktyczne niebędące ustrukturyzowanymi programami, w tym warsztaty profilaktyczne i prelekcje oraz spektakle, festyny i imprezy plenerowe.

Problem uzależnień często skorelowany jest z innymi występującymi w rodzinach problemami, uniemożliwiającymi prawidłowe życie społeczne. Wśród nich znajduje się również przemoc w rodzinie, w związku z czym konieczne jest udzielanie osobom uzależnionym i współuzależnionym wieloaspektowego wsparcia i podejmowanie współpracy międzyinstytucjonalnej w ramach lokalnego systemu pomocy. Kluczową rolę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i wsparcia ofiar przemocy pełni **Zespół Interdyscyplinarny**, który podejmuje bezpośrednią pracę z rodzinami, w których występuje przemoc. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie następuje wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”, poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”. W 2023 roku do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 14 Niebieskich Kart, w 9 przypadkach zachowania przemocowe popełniane były przez domniemych sprawców przemocy pod wpływem alkoholu, w 1 przypadku pod wpływem narkotyków.

Specjalistyczne wsparcie świadczone jest również mieszkańcom Gminy w ramach instytucji funkcjonujących poza jej terenem, a członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego motywują osoby z problemami uzależnień i przemocy (uzależnione i współuzależnione) do skorzystania z ich oferty.

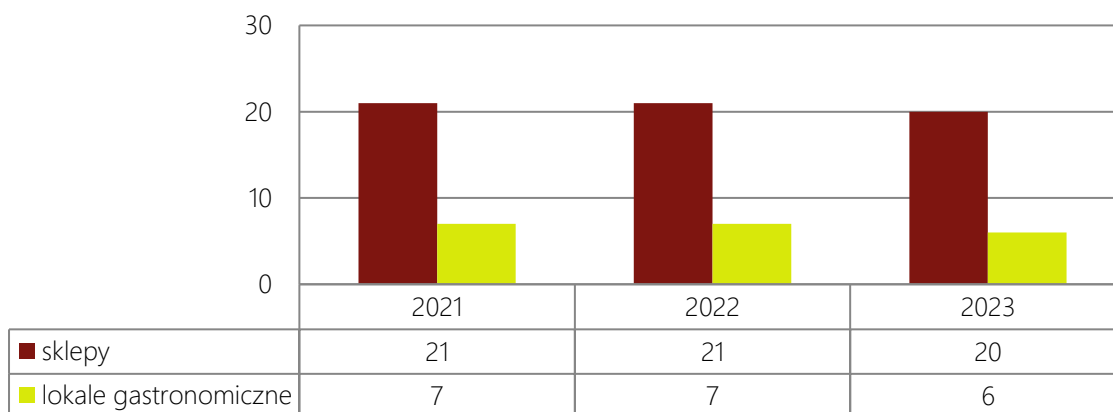
RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu.

W roku 2022 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 10 007 661,85 zł, w tym najwięcej, bo 4 629 615,36 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa). Wartość napojów o zawartości alkoholu powyżej 18% wyniosła w Gminie 4 724 495,56 zł, a o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) – 653 550,93zł. Są to wartości zadeklarowane przez przedsiębiorców w corocznych oświadczeniach o wielkości sprzedaży napojów alkoholowych, składanych w terminie do 31 stycznia za rok poprzedni.

Na koniec 2023 roku, w gminie Czernikowo działalność prowadziło łącznie 26 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 20 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 6 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Wykres 3. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie w latach 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021, 2022 i 2023 rok

W 2023 roku w gminie Czernikowo na 1 punkt sprzedaży alkoholu przypadało 267 osób. W ostatnich latach na terenie Gminy nastąpił spadek liczby mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu, co świadczy o zwiększeniu się dostępności do miejsc podaży alkoholu na jej obszarze wskutek depopulacji. Należy również mieć na uwadze, iż obecność konkurencji na lokalnym rynku alkoholowym może negatywnie wpłynąć na praktyki sprzedaży przedsiębiorców, w szczególności w zakresie przestrzegania zasad odpowiedzialnej sprzedaży przez osoby zatrudnione w punktach, czyli m.in. niepodawania alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest:

Ograniczenie skali problemu alkoholizmu, narkomanii, nikotynizmu i uzależnień behawioralnych w Gminie oraz minimalizowanie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z tymi uzależnieniami.

Celami operacyjnymi Programu są:

1. Zwiększenie świadomości lokalnej społeczności w zakresie negatywnych konsekwencji, w tym szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających ze spożywania alkoholu, zażywania narkotyków, nikotyny oraz używania innych środków psychoaktywnych, jak również zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych/ podejmowania niekontrolowanych zachowań.
2. Zwiększenie dostępności wsparcia terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz wykonywania czynności (uzależnień behawioralnych), a także dla osób współuzależnionych oraz rozwijanie lokalnego systemu wsparcia.
3. Systematyczne rozpoznawanie skali uzależnień w Gminie oraz identyfikowanie środowisk zmagających się z nimi.

Cel operacyjny 1: Zwiększenie świadomości lokalnej społeczności w zakresie negatywnych konsekwencji, w tym szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających ze spożywania alkoholu, zażywania narkotyków, nikotyny oraz używania innych środków psychoaktywnych, jak również zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych/ podejmowania niekontrolowanych zachowań.

Przewidywane rezultaty:

- ➔ Ograniczenie konsumpcji alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy.
- ➔ Zmiana kultury picia alkoholu wśród mieszkańców.
- ➔ Wyeliminowanie dostępu do nielegalnych substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.
- ➔ Zmniejszenie konieczności podejmowania interwencji wobec osób nietrzeźwych w przestrzeni publicznej, kierujących pojazdami oraz sprzedawców napojów alkoholowych.
- ➔ Podejmowanie działań prewencyjnych dotyczących rozpowszechniania narkotyków i dopalaczy na terenie Gminy, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.
- ➔ Podwyższenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci.
- ➔ Popularyzowanie wiedzy na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu i narkotyków, nikotyny oraz uzależnień behawioralnych, a także udostępnianie informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2024 rok

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, nikotynizmu, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowia, w tym psychicznego oraz bezpieczeństwa i zaburzeń behawioralnych.	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	UG, GKRPA, ZI, GOPS, KP, NGO, BP, CIK, ŚW, placówki oświatowe
2.	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych oraz zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU (wcześniej PARPA i KBdsPN), ORE, IPiN.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych. Liczba uczestników.	UG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe
3.	Promowanie wśród pedagogów, wychowawców i osób pracujących z dziećmi szkoleń dla realizatorów programów profilaktycznych.	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach dla realizatorów programów profilaktycznych.	UG, GKRPA, ZI, BP, CIS, GOPS, placówki oświatowe
4.	Wzmacnianie umiejętności psychospołecznych dzieci poprzez prowadzenie programów z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych, w tym rekomendowanych przez Ministerstwo Zdrowia.	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	UG, GKRPA, ZI, KP, NGO, CIS, BP, ŚW, placówki oświatowe
5.	Rozwijanie dostępnych w Gminie alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz popularyzowanie ich w społeczności lokalnej, poprzez promowanie zdrowego stylu życia.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego.	UG, CIS, BP, ŚW, NGO, placówki oświatowe

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2024 rok

6.	Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka.	Liczba zorganizowanych warsztatów. Liczba rodziców/ nauczycieli uczestniczących w warsztatach.	UG, GKRPA, GOPS, ŚW, ZI, NGO, placówki oświatowe
7.	Organizowanie dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów klas I-III szkół podstawowych warsztatów na temat niebezpieczeństw w sieci połączonych z pokazem serii filmików profilaktycznych.	Liczba zorganizowanych pogadanek. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach.	UG, GKRPA, placówki oświatowe
8.	Organizowanie spotkań na temat konsekwencji prawnych i społecznych wynikających z podejmowania się działalności w zakresie dystrybucji i sprzedaży nielegalnych substancji, w tym narkotyków i dopalaczy, wśród dzieci i młodzieży, a także przekazywanie takich informacji rodzicom podczas spotkań z wychowawcami w szkołach.	Liczba uczestników pogadanek. Liczba spotkań z rodzicami, podczas których poruszono temat handlu narkotykami.	UG, GKRPA, GOPS, KP, placówki oświatowe
9.	Popularyzowanie informacji dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia za pomocą ulotek, broszur i plakatów.	Szacunkowa liczba odbiorców i nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz promocyjnych.	UG, GOPS, GKRPA, ZI, PK, CIS, BP, ŚW, KP, POZ, NGO, placówki oświatowe
10.	Popularyzowanie informacji dotyczących FAS (Alkoholowy Zespół Płodowy) oraz FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) wśród dorosłych mieszkańców oraz starszych uczniów poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych i organizowanie prelekcji.	Szacunkowa liczba odbiorców materiałów edukacyjnych. Liczba uczestników pogadanek.	UG, GOPS, GKRPA, NGO, POZ, placówki oświatowe
11.	Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem uzależnieniom.	Liczba kampanii. Szacunkowa liczba odbiorców kampanii.	UG, GOPS, GKRPA, ZI, PK, CIS, BP, ŚW, KP, NGO, PPP, PCPR, POZ, ŚW, placówki oświatowe
12.	Organizowanie i udział w szkoleniach z zakresu	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu	UG, GKRPA, ZI, GOPS, POZ, placówki oświatowe

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2024 rok

	profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących pomoc i wsparcie mieszkańcom w kryzysie.	profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy. Liczba uczestników szkoleń.	
13.	Stała współpraca z Policją, GOPS, Zespołem Interdyscyplinarnym, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz stowarzyszeniami abstynenckimi, w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.	Liczba działań podjętych we współpracy z podmiotami działającymi na terenie Gminy, w zakresie wzmacniania i promowania postaw abstynenckich.	UG, GKRPA, ZI, GOPS, PK, CIK, BP, KP, NGO, ŚW, placówki oświatowe
14.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim oraz podejmowania działań pokontrolnych.	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	UG, GKRPA
15.	Powadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli punktów, w których prowadzi się sprzedaż alkoholu.	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych. Liczba osób objętych działaniami.	UG, GKRPA
16.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	Liczba podjętych interwencji.	UG, KP, GKRPA
17.	Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przepisami prawa miejscowego.	Liczba wydanych opinii (postanowień) o lokalizacji punktu sprzedaży.	GKRPA

Cel operacyjny 2: Zwiększenie dostępności wsparcia terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz wykonywania czynności (uzależnień behawioralnych), a także dla osób współuzależnionych oraz rozwijanie lokalnego systemu wsparcia.

Przewidywane rezultaty:

- ➔ Zwiększenie skuteczności oddziaływań skierowanych do osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez motywowanie ich do podjęcia lub kontynuowania leczenia odwykowego.
- ➔ Aktywizacja zawodowa osób po zakończeniu leczenia odwykowego.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2024 rok

- ➔ Reintegracja osób zmagających się z uzależnieniami i przemocą oraz członków ich rodzin w lokalnej społeczności.
- ➔ Poprawa ogólnej kondycji psychospołecznej lokalnej społeczności.
- ➔ Zwiększenie dostępnych w Gminie form wsparcia dla osób dotkniętych uzależnieniami i przemocą.
- ➔ Profilaktyka podejmowania zachowań i czynności deregulujących prawidłowe funkcjonowanie dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców w lokalnej społeczności.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Podjęcie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego w przedmiocie uzależnień.	Liczba zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego.	UG, GKRPA, PK
2.	Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz w zakresie uzależnień behawioralnych.	Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno-motywujące do podjęcia leczenia odwykowego.	GKRPA
3.	Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego przez członków GKRPA.	Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego leczenia odwykowego. Liczba osób, które zakończyły leczenie.	GKRPA, PK
4.	Zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w celu orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego i liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	GKRPA
5.	Kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego wobec osoby uzależnionej, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia oraz występowanie członków GKRPA w charakterze strony przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe.	Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego.	GKRPA
6.	Wszczywanie przez członków GKRPA procedury „Niebieskie Karty” i przekazywanie ich do przewodniczącego ZI, a także powiadomienie KP lub	Liczba założonych „Niebieskich Kart”.	GKRPA, KP, ZI, prokuratura

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2024 rok

	prokuratury o podejrzeniu stosowania przemocy.		
7.	Organizowanie innych form wsparcia i pomocy osobom z problemem uzależnień oraz dotkniętych przemocą.	Liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym. Liczba podjętych działań.	UG, NGO, PK, GOPS, GKRPA, placówki oświatowe
8.	Wspieranie NGO, instytucji publicznych i osób prywatnych, które w ramach swojej działalności realizują zadania w zakresie reintegracji zawodowej osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą.	Liczba osób z problemem uzależnień, którzy podjęli zatrudnienie w ramach działalności podmiotów ekonomii społecznej.	UG, GOPS, GKRPA, PES, NGO, osoby prywatne
9.	Prowadzenie konsultacji i udzielanie porad terapeutycznych, psychologicznych oraz prawnych.	Liczba osób objętych poradnictwem. Liczba udzielonych porad.	UG, GOPS, PK, PCPR, PPP
10.	Finansowanie zatrudnienia psychologów do pracy z osobami objętymi pomocą GKRPA.	Liczba psychologów świadczących wsparcie.	UG, GOPS, GKRPA
11.	Doposażenie Punktu Konsultacyjnego w niezbędny sprzęt oraz materiały do realizowania zadań Programu.	Kwota doposażenia Punktu. Ilość zakupionego sprzętu i materiałów.	UG, GOPS, GKRPA
12.	Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w dziedzinie profilaktyki oraz członków Komisji.	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy.	UG, ZI, GKRPA, KP, GOPS, NGO, POZ, placówki oświatowe
13.	Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych z zakresu przemocy i sposobów jej przeciwdziałania.	Liczba rozpowszechnionych informacji w zakresie przeciwdziałania przemocy.	UG, GOPS, GKRPA, ZI, POZ, CIS, BP, ŚW, placówki oświatowe
14.	Uczestniczenie w spotkaniach, seminariach i konferencjach w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku w rodzinie zmagającej się z uzależnieniem i przemocą.	Liczba uczestników spotkań/seminariów/konferencji.	UG, GOPS, ZI, GKRPA, NGO, POZ, PCPR, ROPS, KP, placówki oświatowe
15.	Udzielanie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dzieciom wychowującym się w rodzinach dotkniętych uzależnieniami i przemocą.	Liczba dzieci objętych wsparciem.	UG, GOPS, GKRPA, PK

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2024 rok

16.	Organizowanie i finansowanie uczestnictwa dzieci wychowujących się w rodzinach zmagających się z problemem uzależnień i przemocy w koloniach i obozach z programem socjoterapeutycznym oraz z programem zajęć opiekuńczo-wychowawczych.	Liczba dzieci uczestniczących w obozach i koloniach.	UG, GOPS, GKRPA, NGO, PCPR
17.	Finansowanie różnych form pomocy dla dzieci oraz rodzin, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie, poprzez organizację wolnego czasu i wypoczynku.	Liczba dzieci korzystających ze wsparcia w formie animowania czasu wolnego i wypoczynku.	UG, GOPS, GKRPA, NGO, PCPR
18.	Dofinansowanie prowadzenia pozalekcyjnych zajęć rozwijających zainteresowania z obowiązkowym programem profilaktycznym świadomie ukierunkowanym na profilaktykę oraz włączeniem dzieci i młodzieży z grup ryzyka do pozytywnej grupy rówieśniczej.	Liczba dzieci objętych programem profilaktycznym w ramach zajęć pozalekcyjnych.	UG, GOPS, GKRPA, placówki oświatowe, ŚW, BP, NGO
19.	Rozwijanie działalności Punktu Konsultacyjnego w zakresie świadczenia wsparcia dla osób z problemem uzależnienia i współuzależnienia, w tym zmagającym się z zaburzeniami behawioralnymi, a także prowadzenie konsultacji dla osób uzależnionych od Internetu, zakupów, hazardu i pracy.	Liczba osób i udzielonych im porad na temat uzależnień behawioralnych.	UG, GKRPA, PK
20.	Świadczenie wsparcia w zakresie reintegracji społeczno-zawodowej osobom po zakończeniu leczenia odwykowego.	Liczba osób z Gminy objętych działaniami Klubów/Centrów Integracji Społecznej w Powiecie. Liczba osób, które ukończyły zajęcia w Klubie/Centrum. Liczba osób po zakończonym leczeniu odwykowym, które ukończyły zajęcia w Klubie/Centrum.	UG, GOPS, NGO
21.	Zwiększanie skuteczności działań skierowanych do beneficjentów pomocy społecznej dotkniętych	Liczba osób, z którymi zawarto kontrakt społeczny.	UG, GOPS

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2024 rok

uzależnieniem, poprzez
uwzględnienie w pracy socjalnej
kontraktów socjalnych.

Cel operacyjny 3: Systematyczne rozpoznawanie skali uzależnień w Gminie oraz identyfikowanie środowisk zmagających się z nimi.

Przewidywane rezultaty:

- ➔ Skuteczne rozpoznawanie rodzin i osób przejawiających trudności na skutek uzależnień.
- ➔ Organizowanie i finansowanie badań diagnozujących problemy społeczne, w tym uzależnienia, wśród mieszkańców oraz umożliwiających określenie rzeczywistego stanu zagrożenia problemem alkoholowym, narkotykowym, a także w zakresie uzależnień behawioralnych.
- ➔ Skuteczniejsze i szybsze świadczenie niezbędnej pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z problemem uzależnień, dzięki rozwiniętej ścisłej współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Stale monitorowanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych w Gminie, w tym opracowanie diagnoz problemów społecznych wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców.	Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej. Liczba zrealizowanych badań.	UG, GKRPA, GOPS, ZI, POZ, PK, KP, CIS, BP, PCPR, placówki oświatowe
2.	Współpraca międzyinstytucjonalna i międzysektorowa w zakresie wymiany informacji dotyczących lokalnej polityki w zakresie uzależnień, a także wdrażanych działań pomocowych i osób korzystających z nich.	Liczba instytucji współpracujących ze sobą w ramach profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, oraz uzależnieniom behawioralnym. Liczba działań podjętych we współpracy z innymi podmiotami.	GKRPA, UG, GOPS, PK, ZI, POZ, KP, PPP, CIS, BP, ŚW, POZ, placówki oświatowe

REALIZACJA PROGRAMU

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2024 rok jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2024 rok realizowany będzie po uchwaleniu go przez Radę Gminy.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców gminy Czernikowo z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem oraz w miejscu sprzedaży może odbywać się tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez Wójta Gminy Czernikowo.

1. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, określona przez Radę Gminy, wynosi:
 - 1) 90 – o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
 - 2) 50 – o zawartości powyżej 4,5 % do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - 3) 50 – o zawartości powyżej 18 % alkoholu.
2. Na terenie Gminy Czernikowo ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości – 70.
3. Na terenie Gminy Czernikowo ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości – 120.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2024 rok są dochody własne Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, a także z opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii oraz rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
2. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Osobom powołanym w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za wykonywanie zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Komisja powoływana jest zarządzeniem Wójta Gminy Czernikowo i pracuje w oparciu o zatwierdzony przez Wójta regulamin komisji.
3. Przewodniczącemu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 24% minimalnego wynagrodzenia za pracę za udział w posiedzeniu Komisji.
4. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 12% minimalnego wynagrodzenia za pracę za udział w posiedzeniu Komisji.
5. Członkom Zespołów Problemowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 50 zł netto za udział w posiedzeniu każdego z zespołów.
6. Podstawę wypłaty wynagrodzeń, o których mowa w pkt 1-5, stanowią: lista obecności wraz z protokołem.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu opierają się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez zróżnicowane metody pomiaru, tj.:

- ➔ analizę dokumentów,
- ➔ badanie ankietowe adresatów Programu,
- ➔ badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) **Kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) **Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) **Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) **Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.